

Politica publica alternativa privind stimularea antreprenoriatului social

I. Perspectiva europeana privind economia sociala si antreprenoriatul social.

Germeii economiei sociale au inceput sa dea roade evidente in Europa, in perioada de criza financiara cu consecintele acesteia, incepand cu anul 2008. Potentialul coeziv de tip social, cu accent major pe capitalul uman, tratamentul egal in luarea deciziei indiferent de procentul de participare in intreprinderea sociala, utilizarea profitului/excedentului intr-o componenta majoritara pentru dezvoltarea structurii sociale, au fost caracteristicile inovative ale acestui nou concept care se contura pe piata europeana. Potentialul de crestere a economiei sociale intr-un moment de criza economica si sociala a fost subliniat in repetate randuri la nivel european. Intreprinderile de **economie sociala reflecta necesitatea unei economii care reconciliaza dimenisunea sociala, cea economica si cea financiara**, care poate crea bunastare si care nu **este masurata** numai din punct de vedere al capitalului sau financiar, ci si, mai ales, **din punct de vedere al capitalului sau social**. Activitatile intreprinderilor de economie sociala nu sunt ghidate numai de piata si/sau de criteriile de crestere a acestora. Dezvoltarea sa, rentabilitatea ridicata si profitul nu sunt tintele lor finale, ci, prin indeplinirea lor, reprezinta contributia la interesul general, la coeziunea sociala si bunastarea ecosistemului in care functioneaza.

Inca din 2009, Comisia Europeana a inteles valoarea acestui nou concept si inca din 2009, a declansat o serie de studii/analize si consultari deschizand o noua perioada de politici publice europene. Comisia Europeana defineste intreprinderile sociale ca parte intergranta a economiei sociale: "o intreprindere sociala este un actor al economiei sociale, al carui principal obiectiv este, mai curand, cel de a avea o incidenta sociala decat cel de a genera profit pentru proprietarii sau partenerii sai. Ea functioneaza pe piata, furnizand bunuri si servicii in mod antreprenorial si inovator, utilizandu-si excedentele cu predilectie, in scopuri sociale. Aceasta face obiectul unei gestionari responsabile si transparente, indeosebi prin asocierea angajatilor sai, a clientilor sai si a partilor interesate" (Comunicarea Comisiei Europene, Initiativa pentru antreprenoriatul social, COM/2011/0682 final din 25/10/2011). Aceasta comunicare a Comisiei identifica, de asemenea principalele domenii de activitate ale intreprinderilor sociale:

- a) intreprinderi care furnizeaza servicii sociale si/sau bunuri destinate unei populatii vulnerabile si
- b) intreprinderi care urmaresc integrarea profesionala a persoanelor cu dificultati la angajare, dar a caror activitate poate cuprinde o arie mai larga de bunuri si servicii, pe langa cele sociale.

Abordarea inovarii sociale subliniaza rolul individual al antreprenorului social, care adopta misiunea de a crea si sustine valoarea sociala cu precadere in raport cu valoarea privata, recunoaste si urmareste noi oportunitati in a servi aceasta misiune, se angajeaza intr-un proces continuu de inovare, adaptare si invatare, actioneaza cu curaj, fara sa fie limitat la resursele pe care le are la indemana si prezinta un inalt simt de responsabilitate si raspundere pentru rezultatele create.

In abordarea inovarii sociale, **factorul cheie il reprezinta antreprenorul social**, ca principala persoana responsabila de antreprenoriat si de schimbare sociala, forma de proprietate asupra intreprinderii sociale fiind un element secundar.

Prin clarificarea acestor noi concepte si profiluri, Comisia Europeana a reusit sa faca niste pasi semnificativi, introducand in 2011, o schimbare importanta in agenda sa politica prin aplicarea "initiativei pentru antreprenoriatul

social (SBI). Construirea unui ecosistem pentru promovarea intreprinderilor sociale, in cadrul economiei si al inovarii sociale” (COM (2011) 652 final).

SBI a inclus 11 actiuni cheie pe agenda politica a Comisiei Europene. Una dintre acestea este imbunatatirea finantarii private si publice. Pentru a creste interesul investitorilor privati in intreprinderile sociale, a fost aprobat Regulamentul nr 346/2013 privind fondurile europene de antreprenoriat social (EuSEF). A fost stabilit de asemenea programul pentru ocuparea fortei de munca si inovare sociala (EaSI) in colaborare cu alte initiative financiare, cum ar fi Instrumentul de Garantare (EaSI), componenta pentru investitii in consolidarea capacitatilor EaSI si Acceleratorul de impact social (SIA). In ceea ce priveste fondurile publice, obiectivul de “promovare a economiei sociale si antreprenoriatului social” a fost transferat catre Fondul Social European (FSE).

In 2012, Comisia Europeana a adoptat regulamentul de *minimis* pentru serviciile de interes economic general (SIEG), in vederea atenuarii cadrului de reglementare din domeniul concurentei.

In 2014, a fost aprobat pachetul de reforma privind achizitiile publice care cuprinde un capitol specific dedicat sustinerii economiei sociale, permitand autoritatilor publice sa insereze clauze sociale in termenii de referinta si procedurile de achizitii privind contractarea acestora.

II. Perspectiva romaneasca privind economia sociala si antreprenoriatul social.

In vederea creerii cadrului de reglementare necesar infiintarii si functionarii intreprinderilor din sfera economiei sociale, Parlamentul Romaniei a adoptat **legea economiei sociale, L219/2015**. Intrarea in vigoare a acesteia corelat cu programul de finantare cu fonduri europene pentru infiintarea si sustinerea intreprinderilor sociale, gestionat de Ministerul Muncii si Justitiei Sociale (in special in Programul Operational Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 -2013), din 2015 si pana in prezent s-au infiintat si functioneaza pe teritoriul Romaniei un numar de 105 intreprinderi sociale, distribuite dupa cum urmeaza: Transilvania si Banat – 53 intreprinderi sociale, Moldova – 21 intreprinderi sociale, Muntenia – 18 intreprinderi sociale, Oltenia – 11 intreprinderi sociale, Dobrogea – 2 intreprinderi sociale (tabel anexat).

Structura juridica a acestora a fost constituita fie ca structuri non profit infiintate in baza OG 26/2000, fie ca structuri orientate spre profit, asimilabile sectorului IMM, infiintate in baza L31/1991 cu modificarile ulterioare.

Domeniul de activitate al acestora este divers. Pentru exemplificare enumeram: reciclare, imprimerii, productie de materiale promotionale, papetarie (confectii, cutii ambalare/arhivare, plicuri, etc), confectionii textile (echipamente de protectie, uniforme, etc), dactilografiera, traduceri, servicii de curatenie, diverse servicii sociale (ingrijire batrani, etc).

O buna parte din aceste intreprinderi sociale, infiintate cu sprijinul programelor finantate cu fonduri europene din Fondul Social European, au inregistrat sustenabilitatea necesara prin acreditarea lor la Unitati Protejate Autorizate (UPA), utilizand prevederile L448/2006 si a procedurilor si normelor metodologice ulterioare.

Unitatile Protejate sunt entitati ale economiei sociale cunoscute la nivel european sub denumirea de *intreprinderi sociale pentru integrarea in munca* (Work Integration Social Enterprises WISE) sau *intreprinderi de insertie profesionala*.

Intreprinderile sociale de insertie profesionala sunt entitati economice autonome, a caror principal obiectiv il reprezinta integrarea profesionala a persoanelor care se confrunta cu dificultati serioase pe piata muncii. Acest tip de integrare, se realizeaza asistat, in cadrul unor ateliere protejate si/sau prin servicii de formare si calificare profesionala.

Intreprinderile de insertie profesionala sunt active in diverse domenii, dintre care in Europa cele mai intalnite sunt: activitatile manuale (constructii, tamplarie), colectarea si reciclarea deseurilor, intretinerea spatiilor verzi, curatenie publica, ambalarea produselor.

In Romania, acest tip de intreprindere este definit prin legislatia pentru persoanele cu handicap, **respectiv Legea 448/2006**. Beneficiarii vizati de legea 448 din 2006, sunt persoanele cu handicap, care pot fi incadrate in munca conform pregatirii lor profesionale si capacitatii de munca, atestate prin certificatul de incadrare in grad de handicap, emis de comisiile de evaluare de la nivel judetean sau al sectoarelor municipiului Bucuresti.

In sensul legii 448 din 18 decembrie 2006 si numai in contextul incadrarii in munca, in categoria persoanelor cu handicap sunt incluse inclusiv persoane cu handicap gradul III. Unitatea Protejata Autorizata care este operatorul economic de drept public sau privat, cu gestiune proprie, in cadrul caruia cel putin 30% din numarul total de angajati cu contract individual de munca sunt persoane cu handicap.

Conform legii 448/2006 unitatile protejate autorizate beneficiaza de scutire de plata a impozitului pe profit, cu conditia ca cel putin 75% din fondul obtinut prin scutire sa fie reinvestit pentru restructurare sau pentru achizitionarea de echipamente tehnologice, masini, utilaje, instalatii de lucru si/sau amenajarea locurilor de munca protejate, in conditiile prevazute de Codul fiscal, cu modificarile si completarile ulterioare. Angajatorii cu mai mult de 50 de angajati care nu doresc sa angajeze persoane cu dizabilitati, pot opta pentru alternativele oferite de Legea 448/2006, conform prevederilor ART. 78 (modificat prin OU 86/2008):
a) sa plateasca lunar catre bugetul de stat o suma reprezentand 50% din salariul de baza minim brut pe tara inmultit cu numarul de locuri de munca prevazute de lege pentru persoanele cu handicap; Formula de calcul a cuantumului amenzii lunare: $0,04 \times 300 \times \text{numarul de angajati}$.
b) sa achizitioneze produse sau servicii realizate prin propria activitate a persoanelor cu handicap angajate in unitati protejate autorizate, pe baza de parteneriat, in suma echivalenta cu suma datorata la bugetul de stat in conditiile prevazute la lit. a).

Aceste prevederi prevazute in L448/2006, benefice pentru sustenabilitatea si dezvoltarea Unitatilor Protejate Autorizate de pe teritoriul Romaniei, au fost insa modificate prin OUG 60/2017, si anume: aliniatul a) marind suma de plata a angajatorilor cu peste 50 de angajati, la nivelul salariului minim de baza brut pe tara garantat, iar alin b) s-a eliminat complet. Noile prevederi au cutremurat ambele parti beneficiare ale acestor prevederi, insa efectul negativ inregistrandu-se cu precadere in functionarea UAP, care au fost nevoite sa isi reduca angajamentele si angajarile din randul persoanelor cu dizabilitati, nemaiastrand resurse stabile pentru susutabilitate. Unele dintre acestea, si-au inchis activitatile. Beneficiarii lor, persoanele cu dizabilitati, au optat pentru a intra in pensie de invaliditate, pentru a-si sustine existenta, marind astfel povara bugetului public de asistenta sociala.

Legea achizitiilor publice actualizata, Legea 98/2016 actualizata 2018, prevede pentru autoritatile publice posibilitatea *prevederii in planurile lor de achizitii, a unor categorii de bunuri si servicii care sa cuprinda in documentatie inclusiv clauze sociale si care sa tinteasca ca provenienta, sfera intreprinderilor apartinand domeniului economiei sociale, capitolul respectiv denumindu-se "contracte rezervate"*. Acest capitol se cere a fi

reanalizat si reorganizat astfel incat sa fie armonizat/racordat cu Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 26 feb.2014 privind achizitiile publice, Titlul III - Regimuri speciale de achizitii - Capitolul 1 - servicii sociale si alte servicii specifice, prin care sunt adoptate prevederi de sustinere directa a autoritatilor publice in relatia lor cu intreprinderile din sfera economiei sociale.

Legea 62/2014 pentru modificare asi completarea Legii 346/2004, privind stimularea infiintarii si dezvoltarii intreprinderilor mici si mijlocii IMM, prevede, la poz. 16, introducerea unui articol nou, sub nr 25.1, in care sunt inventariate programele nationale destinate finantarii intreprinderilor mici si mijlocii, care se deruleaza de catre autoritatea publica centrala cu atributii in domeniul intreprinderilor mici si mijlocii pana in anul 2020, in conformitate cu procedurile de implementare, aprobate in fiecare an, prin ordin al conducatorului acesteia, publicat in Monitorul Oficial. *Alin d) al acestui articol prevede: "programul pentru stimularea infiintarii si dezvoltarii microintreprinderilor din sfera economiei sociale,insa pana in prezent nu au fost elaborate programe nationale pentru acest obiectiv si destinatie.*

In **Strategia Guvernamentala pentru dezvoltarea sectorului intreprinderilor mici si mijlocii si imbunatatirea mediului de afaceri din Romania – Orizont 2020**, sunt prevazute urmatoarele masuri care au tangenta cu economia socila si antreprenoriatul social:

Masura 2. Srijinirea educatiei antreprenoriale la toate nivelurile de invatamant si stimularea antreprenoriatului social.

Termen: trimestrul IV 2014 -2016

Institutii responsabile/implicate: DIMMMAT, MEN, unitati/institutii de invatamant, ANC, organizatii patronale si asociatii reprezentative.

Masura 3. Programe de sprijin antreprenorial (tutorat/mentorat, asistenta/consiliere, role models, etc), inclusiv pentru grupurile sociale vulnerabile/defavorizate (de exemplu: femei antreprenor, tineri, imigranti legali, someri, persoane iesite din sistemul e protectie sociala, persoane cu dizabilitati, etc.)

Termen: 2015

Institutii responsabile implicate: DIMMMAT, MMJS

Masura 10. Sprijinirea ceerii, operationalizarii si dezvoltarii de mecanisme si instrumente pentru finantarea IMM-urilor (inclusiv intermediari financiari si vehicule investitionale) care sa implice si investitori privati.

Termen: trimestrul IV 2014 -2020

Institutii responsabile/implicate: DIMMMAT, MEN – activitatea pentru cercetare stiintifica si dezvoltare tehnologica, FNGCIMM SA, IFN , parteneri sociali.

III. Problemele identificate de intreprinderilor sociale, din categoria economiei sociale, din perspectiva stimularii antreprenoriatului social.

Desi exista masuri incluse in programul de guvernare 2018 -2020 (Cap.8 ....), in Strategia Guvernamentala pentru dezvoltarea sectorului intreprinderilor mici si mijlocii si imbunatatirea mediului de afaceri din Romania – Orizont 2020 si prevederi in legislatia adoptata, incepand cu 2015, privitor la stimularea economie sociale si a antreprenoriatului social, totusi acest sector se regaseste inca intr-o faza incipienta de dezvoltare, necesitand interventii legislative pe mai multe paliere.

Pornind de la prevederile L219/2015 sectiunea a 3-a Finantarea intreprinderilor sociale de insertie si mecanismele de sprijinire si incurajare a acestora, (art. 15 – art 22) si legiatiile corespondente care cuprind capitole specifice de sprijinire si incurajare a sectorului economiei sociale, s-au identificat, din practica cotidiana a beneficiarilor L219/2015, urmatoarele probleme cu accent pe antreprenoriatul social:

A. Obstacole non fiscale.

1. Desi reglementarile europene prevad explicit si legislatia autohtona permite (legea achizitiilor publice actualizata – L98/2016), din practica perioadei 2015 -2019, autoritatile publice (inclusiv cele locale) **nu isi formuleaza in planurile de achizitii anuale** si nu prevad componentele bugetare corespondente pentru **un capitol specific – contracte rezervate, care sa cuprinda in caietele de sarcini clauze sociale, destinate intreprinderilor sociale;**

Motivatii sunt multiple:

- Necunoasterea/neglijarea legislatiei specifice de catre functionarii publici de resort din institutiile publice;
  - Lipsa expertizei in domeniul economiei sociale / Necunoastrea posibilelor clauze sociale in cadrul autoritatilor publice (inclusiv cele locale), care pot fi prevazute in caiete de sarcini in vederea achizitionarii de bunuri si servicii de la intreprinderi sociale;
  - Lipsa unei baze de date, platforme spre informare, asupra existentei si domeniului de activitate intreprinderilor sociale, de pe teritoriul Romaniei;
  - Teama autoritatilor publice de a pune in practica prevederile legislatiei de resort, in raport cu controalele anuale ale Curtii de Conturi;
2. Desi legea 448/2006 prevedea beneficii pentru Unitatile Protejate Autorizate prin **asigurarea de contracte rezervate acestora de catre autoritatile publice si companiile interesate, anulara acestor prevederi prin OUG 60/2017**, a condus la defacerea contractelor de munca a persoanelor cu dizabilitati angajate pana atunci si reducerea activitatii si/sau inchiderea unor intreprinderi sociale;
  3. Legislatia de resort care prevede executarea rau platnicilor de catre structurile regionale ANAF urmeaza procedurile de licitatie publice pentru lichefierea bunurilor acestora. Daca dupa organizarea a 3 serii de licitatie publice bunurile nu se instraineaza si nu sunt lichefiate acestea se vor depozita pentru un numar de ani si apoi se vor casa. Aceasta este procedura. In acelasi mod se procedeaza pentru bunurile confiscate la vama sau in urma unor executari judecatoresti de bunuri necuvenite. **Bunurile depozitate, in asteptarea casarii**, reprezinta o pierdere cu costuri adiacente de inventariere, arhivare si depozitare, **neaducand niciun beneficiu, social si/sau financiar.**

B. Obstacole de finantare a intreprinderilor sociale.

4. Desi Strategia Guvernamentala pentru dezvoltarea sectorului intreprinderilor mici si mijlocii si imbunatatirea mediului de afaceri din Romania – Orizont 2020 si Legea 346/2004 completata cu L62/ 2016 prevad dezvoltarea de mecanisme financiare necesare stimularii sectorului IMM, inclusiv sectorul economiei sociale, **bancile comerciale si Fondul de Garantare a Creditelor nu au dezvoltat inca programe de finantare destinate intreprinderilor sociale;**
5. Desi Strategia Guvernamentala pentru dezvoltarea sectorului intreprinderilor mici si mijlocii si imbunatatirea mediului de afaceri din Romania – Orizont 2020 si Legea 346/2004 completata cu L62/ 2016 prevad dezvoltarea

programe nationale de stimulare a sectorului IMM, **nu au fost dezvoltate pana in prezent programe specifice intreprinderilor din sectorul economiei sociale, subventionate de la bugetul de stat.**

C. Obstacole fiscale.

6. Avand un caracter foarte specific, lucrad cu persoane cu dizabilitati si sau din sectorul vulnerabil, costurile de productie a bunurilor si serviciilor in intreprinderile sociale sunt mai ridicate fata de altei operatori economici din piata. Tinand cont de componenta sociala pe care o cuprin in activitatile lor, **una din componentele de pret care le face necompetitive este TVA de 19%.**
7. Legea 219/2015 prevede ca profitul obtinut in urma unui exercitiu financiar sa fie reinvestit in proportie de 90%. Avand un caracter social, intreprinderile sociale oricat d eeficiente ar fi nu reusesc sa inchieie anul financiar cu un profit consistent. In consecinta, daca 90% din acesta este directionat spre dezvoltarea intreprinderii, conform prevederilor legale, **cei 10% din profitul realizat care ramane la latitudinea antreprenorului social**, va suporta prevederile legale de impozitare respectiv, 10% impozitarea profitului realizat si apoi 5% dividende. Suma care ii revine antreprenorului social dupa un exercitiu financiar **este nesemnificativa si demotivanta.** Spre exemplu:

Daca o intreprindere sociala inregistreaza in urma unui exercitiu financiar o cifra de afaceri de 100.000, euro si presupunand ca antreprenorul social eset foarte eficient realizand un profit de max 20%, acesta ar fi in exemplul nostru in valoare de 20.000, euro. Conform legii 219/2015, 90% din acets profit va fi directionat spre dezvoltare, respectiv suma de 18.000, euro. La dispozitia anutreprenorului social raman 2.000 euro profit brut. Acesta va suporta procesul de impozitare respectiv, 10% impozit pe profit, adica profitul net la dispozitia antreprenorului va fi de 1.800, euro. Pentru a avea acces la acesta va aplica impozitul pe dividende de 5% si in final antreprenorul social va putea beneficia de rezultatul municipii sale de un an in suma de 1.710 euro, care la un curs de aprox 5 lei/euro inseamna 8.550,00 RON. Orice persoana cu abilitati antreprenoriale nu se va dedica infiintarii si dezvoltarii unei intreprinderi sociale pentru un asemenea stimulent annual, oricat de altruist si generos ar fi ca structura si comportament.

IV. Solutii la problemele identificate.

Propunerile de politica publica alternativa se bazeaza pe mandatul social al intreprinderilor sociale si pe instrumentele economiei de piata pe care antreprenorul social le combina in intreprinderea sociala pe care o coordoneaza.

In functie de viziunea strategica pe care o imbratiseaza Romania privind domeniul economiei sociale si a antreprenoriatului social, solutiile de politica publica privind stimularea antreprenoriatului social se impart in 3 mari categorii:

SOLUTIA 1.

Obiectiv: Pastrarea stadiului de experiment pilot a sectorului economiei cu interventii minimale in legislatia existenta, privind antreprenoriatul social.

Motivatie: Desi problemele identificate sunt reale si ar necesita masuri de stimulare a antreprenoriatului social, totusi preocuparile legislative prioritare, pe termen scurt, sunt de stimulare a sectoarelor economice aducatoare de venituri semnificative la bugetul de stat.

Masura 1. Elaborarea unei proceduri unitare de sprijinire a autoritatilor publice locale in aplicarea art. 19 alin (1) si alin (2) in vederea stimulării economiei sociale si a antreprenoriatului social.

Responsabil: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice Locale.

Termen: trim. IV 2019

Impact estimat: Povara bugetara destinata asistentei sociale nu se reduce semnificativ, antreprenoriatul social nefiind stimulat suficient pentru a-si consolida intreprinderile sociale, iar grupurile vulnerabile raman in continuare in forma pasiva de asistati social, neavand creat un cadru stimulativ de a deveni proactivi pe piata muncii.

Masura 2. Promovarea conceptului de economie sociala si de antreprenoriat social, in vederea sensibilizarii opiniei publice si a grupurilor dezavantajate asupra beneficiilor sociale si de bunastare, pe care acest sector le poate produce, alaturi de celelalte sectoare.

Responsabil: Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice Locale.

Termen: trim. IV 2019 - 2020

SOLUTIA 2.

Obiectiv: Reducerea sectorului de economie sociala, in scopul gestionarii dimensiunii sociale de grupurilor vulnerabile de catre administratia publica.

Motivatie: Desi problemele identificate sunt reale, totusi rezultatele obtinute privind integrarea a grupurilor vulnerabile sunt extrem de reduse, conducand la concluzia ca aceasta abordare nu sprijina reducerea problemelor de asistenta sociala. In consecinta, continuarea investitiilor in acest tip de model social nu degreveaza autoritatile publice de problemele sociale cu care se confrunta.

Masura 1. Reorganizarea si reformarea institutiilor publice cu atributii in domeniul social si gestionarea grupurilor vulnerabile.

Masura 2. Promovarea si stimularea intreprinderilor sociale existente in prezent, care au inregistrat succes, ca modele de buna practica.

Responsabil: Ministerul Muncii si Justitiei Sociale

Termen: trim IV 2020.

Impact estimat: Cresterea poverii bugetare prin marirea capacitatii administrative, pe langa bugetul de asistenta sociala;

Grupurile vulnerabile raman in continuare in forma pasiva de asistati social, neavand create stimulente de a deveni proactivi pe piata muncii.

SOLUTIA 3.

Obiectiv: Dezvoltarea sectorului de economie sociala, in scopul reconcilierii dimensiunii sociale, cu cea economica si cea financiara, prin stimularea antreprenoriatului social si a capitalului social, pentru a crea bunastare.

Atingerea acestui obiectiv, presupune luarea unor masuri agregate care sa constituie cadrul adecvat de stimulare a antreprenoriatului social astfel incat sectorul economiei sociale sa devina semnificativ, in raport cu cel economic si cel financiar, iar sectorul public sa fie degrevat de multitudinea de probleme sociale generate de grupurile vulnerabile.

In acest sens, propunerile de fata se impart in trei categorii:

- A. Masuri non fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social ;
- B. Masuri de finantare pentru stimularea antreprenoriatului social;
- C. Masuri fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social.

A. Masuri non fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social.

Masura A1. Crearea unor proceduri unitare pentru autoritatile publice care sa asigure intensificarea punerii in aplicare a L98/2016 privind achizitiile publice in corelare cu Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 26 feb.2014 privind achizitiile publice, Titlul III - Regimuri speciale de achizitii - Capitolul 1 - servicii sociale si alte servicii specifice, cu privire la contractele rezervate sectorului economiei sociale. Procedurile vor trebui sa prevada ca planurile anuale de achizitii ale autoritatilor publice sa prevada un capitol distinct destinat contractelor rezervate economiei sociale cu estimarile de buget aferente.

Motivatie:

Mandatul social al intreprinderilor sociale este acela de a crea locuri de munca pentru grupurile defavorizate in Romania si anume de a le trece din statutul pasiv de asistati social la statutul de persoane proactive, utile pe piata muncii. Efortul depus de antreprenorii sociali in a reintegra aceste persoane pe piata muncii, de a le asigura conditiile de munca in functie de vulnerabilitatile pe care persoanele defavorizate le poseda, de a-l reconverti profesional este major si costisitor atat din punct de vedere temporal cat si financiar.

Entitatile economice private isi selecteaza forta de munca din alte categorii de persoane de pe piata muncii si sunt dispuse sa plateasca taxele aferente pentru sustinerea grupurilor defavorizate, evitand in acest fel complexitatea de probleme cu care s-ar confrunta cotidian prin integrarea grupurilor vulnerabile in structurile lor.

Pe aceste considerente, introducerea in planul anual de achizitii publice al autoritatilor publice a contractelor rezervate intreprinderilor sociale, nu reprezinta o discriminare de piata ci un stimulent activ destinat antreprenorilor sociali, care ii spijina substantial in misiunea sociala pe care o indeplinesc.

Acest tip de stimulent este prevazut la nivel european in Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 26 feb.2014 privind achizitiile publice, Titlul III - Regimuri speciale de achizitii si multe tari europene o practica in mod curent.

Din perspectiva impactului asupra bugetului public, nu se intrevad costuri suplimentare de aplicare ci dimpotriva se vor economisi bugetele de asistenta sociala ale persoanelor vulnerabile devenite proactive pe piata muncii si, in plus, se vor colecta impozitele si taxele salariale ale noilor angajati pe piata muncii proveniti, din grupurile dezavantajate/vulnerabile, care pana in momentul angajarii au fost in categoria asistatilor sociali.

Singurul impediment care ar trebui armonizat la nivel de decizie publica este cel legat de modul in care organismul de control al fondurilor publice (Curtea de Conturi), interpreteaza directionarea directa a contractelor rezervate ale autoritatii publice catre intreprinderile sociale. Solutionarea acestui aspect trebuie sa fie prevazut in sistemul de proceduri unitare, ce se va elabora in corelare directa cu regulamentele/prevederile de control ale Curtii de Conturi, care la randul ei trebuie sa tina cont de acest tip de stimulare a economiei sociale si a antreprenoriatului social prin dezvoltarea unui capitol specific de control in regulamentele proprii.

Responsabil: Ministerul Mediului de Afaceri, Comert si Antreprenoriat impreuna cu Ministerul Muncii si Justitiei Sociale (MACA, MMJS)

Termen: Trim IV 2019

Masura A2. Instruirea personalului de specialitate din cadrul autoritatilor publice cu privire la clauzele sociale care se pot cuprinde in caietele de sarcini destinate contractelor rezervate;

Motivatie:

In cazul in care este acceptata si preluata propunerea de politica publica alternativa de la pct. 1, instruirea personalului de specialitate din cadrul autoritatilor publice cu privire la clauzele sociale care pot fi cuprinse in caietele de sarcini destinate contractelor rezervate, este necesara pentru a elabora planuri de achizitii publice care sa raspunda cat mai activ si direct fata de problemele sociale cu care se confrunta autoritatea publica in aria sa de responsabilitati.

Sesiunile de instruire sunt de scurta durata si la obiect, strict la clauzele specifice sociale ale caietelor de sarcini, comporta costuri minimale, care oricum sunt cuprinse in bugetele anuale de instruire ale personalului public ale fiecarei autoritati publice, in parte. In consecinta din perspectiva impactului asupra bugetului public nu se identifica costuri suplimentare, care sa impovareze cheltuielile autoritatilor publice.

Responsabil: Ministerul Muncii si Justitiei Sociale (MMJS)

Termen: trim II 2020

Masura A3. Crearea platformei de informare cu privire la intreprinderile sociale de pe teritoriul Romaniei, actualizate permanent care sa asigure relatia dintre nevoile de bunuri si servicii de achizitionat ale autoritatilor publice si producatorii acestora din sectorul economiei sociale;

Motivatie:

Crearea unei platforme de informare cu privire la activitatile intreprinderilor sociale de pe teritoriul Romaniei si nu numai, reprezinta un instrument util din mai multe perspective:

- a) Statistic, oferind o imagine, o harta de anamblu a preocuparilor din domeniul economiei sociale si antreprenoriatului social in Romania, a evolutiei si tendintelor acestora oferint posibilitatea de a redirectiona si corecta aspectele nedorite de asa maniera incat acest sector sa devina viabil si consolidat.
- b) Informativ, oferind publicului domeniile de activitate pe care antreprenorii sociali le abordeaza si posibilitati de interactiune cu acestia pentru conexiuni de piata;
- c) Atractiv pentru grupurile defavorizate/vulnerabile, in intentia lor de a deveni proactivi pe piata muncii si a se integra social.

Avand in vedere revolutia tehnologica si interesul crescut al profesionistilor IT in dezvoltarea de aplicatii pe infrastructura internet, costurile bugetare pentru crearea unei asemenea platforme pot fi minime, in masura in care se creaza un concept interactiv, in care structurile de economie sociala se se inscriu pe baza voluntara iar aplicatia platformei este deschisa tuturor profesionistilor pe baza de concurs. Exista deja destule exemple de tip Up Grade My City, in care autoritatile publice beneficiaza de aplicatii gratuite pentru cetatenii sai efectuate de Hub-uri IT pentru stimularea creativitatii in beneficiul cetatenilor. Se pot utiliza abordari similare acestora, pentru dezvoltarea unei platforme informative, specifica economiei sociale si antreprenoriatului social.

Aceasta masura poate intra in atributiile Compartimentului pentru Economie Sociala din cadrul Directiei de politici publice a Ministerului Muncii si Justitiei Sociale si subsidiar, a agentilor de ocupare din domeniul economiei sociale din cadrul Agentiei Nationale pentru Ocuparea Fortei de Munca (conform art 23 si art 24 din Legea 219/2015)

Responsabil: Ministerul Muncii si Justitiei Sociale (MMJS)

Termen: Trim II 2020

B. Masuri de finantare pentru stimularea antreprenoriatului social.

Masura B1. Reintroducerea art 78 alin 3 “lit b) sa achizitioneze produse si servicii de la unitati protejate autorizate, pe baza de parteneriat, in suma echivalenta cu suma datorata la bugetul de stat in conditiile prevazute la lit a)” din L448/2006 in OUG 60/2017 la art 78 ca alin (4);

Motivatie:

Statisticile evidentiaza ca in urma aparitiei OG 60/2017, care elimina art 78 alin 3 din L448/2006, a condus la inchiderea multor intreprinderi sociale si implicit personalul angajat din grupurile dezavantajate a reintrat in categoria persoanelor asistate social pe de-o parte iar companiile care angajau contracte comerciale in suma maxima echivalenta cu suma datorata la bugetul de stat au renuntat la asigurarea de facilitati pentru angajatii proprii, varsand doar la bugetul de stat aceste sume in conditiile prevazute de Codul fiscal. Impactul rezultat este ca bugetul destinat asistentei sociale s-a marit pe de-o parte, iar pe de alta parte, angajatii companiilor private nu au mai beneficiat de facilitati si sectorul de economie sociala s-a diminuat.

Reintroducerea art 78 alin 3 lit b) din L448/2006, in OG 60/2017 la art 78 ca alin 4), solutioneaza aspectele de tip social pentru toti actorii implicati in acest domeniu: intreprinderile sociale au capacitate de dezvoltare, grupurile defavorizate/vulnerabile reintra pe piata muncii devenind proactivi, companiile asigura facilitati angajatilor sai iar bugetul public isi diminueaza linia bugetara destinata asistentei sociale si, colecteaza suplimentar contributiile salariale ale noilor intrati pe piata muncii proveniti din grupurile dezavantajate, pe langa celelalte taxe si impozite provenite de la intreprinderile sociale.

Responsabil: Ministerul Muncii si Justitiei Sociale (MMJS)

Termen: trim III 2019

Masura B2. Formularea unui program de finantare, de la bugetul de stat, a intreprinderilor sociale, similar programului START UP NATION, de catre Ministerul Mediului de Afaceri Comert si Antreprenoriat, prin care criteriul angajabilitatii persoanelor din sectorul vulnerabil sa aiba o diferentiere semnificativa, fata de celelalte grupuri angajabile.

Motivatie:

Similar dezvoltarii sectorului IMM, avand in vedere mandatul social al intreprinderilor sociale, este necesar a se formula si pune in practica programe de finantare specifice, de la bugetul de stat, destinate sustinerii antreprenoriatului social si a stimularii dezvoltarii sectorului economiei sociale. Transferarea persoanelor apartinand grupurilor defavorizate/vulnerabile din categoria pasiva de asistati sociali in categoria proactiva de persoane reintegrate in piata muncii, este asigurat prin acest tip de masura, in conditiile in care acest criteriu este valorat in evaluarea proiectelor depuse cu o pondere semnificativ mai mare fata de restul categoriilor de persoane apte de munca.

Alocarea de linii bugetare specifice unui asemenea program reprezinta o investitie majora cu caracter social, avand in vedere beneficiile rezultate in urma derularii acestuia, atat din punct de vedere social cat si din punct de vedere bugetar. Beneficiarii directi ai acestor programe sunt angajatii proveniti din categoria grupului de persoane defavorizate/vulnerabile, care se transforma din persoane asistate social in persoane proactive cu contributii la bugetul de asigurari sociale, antreprenorii sociali si intreprinderile sociale care isi indeplinesc mandatul social, si nu in ultimul rand bugetul de stat care economiseste pe de-o parte linia destinata asistarii sociale iar pe de alta parte colecteaza noi contributii, taxe si impozite care reintregesc investitia efectuata prin acest program.

Responsabil: Ministerul Mediului de Afaceri, Comert si Antreprenoriat (MMACA)

Termen: trim I 2020

Masura B3. Dezvoltarea de mecanisme financiare de garantare a creditelor, destinate specific intreprinderilor sociale, in cadrul Fondului de Garantare a creditelor destinate IMM, in care sa poata aplica pe langa IMM de tip intreprindere sociala si ONG-urile care au dezvoltat intreprinderi sociale;

Motivatie:

Similar stimulării dezvoltării sectorului IMM, sunt necesare a fi elaborate și implementate mecanisme de garantare a creditelor, destinate intreprinderilor sociale și a antreprenoriatului social, în vederea atingerii mandatului social pentru care au fost create. În acest sens, o măsură binevenită și stimulantă este ca Ministerul Mediului de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat să conlucreze cu Fondul de Garantare a Creditelor destinate IMM, pentru a dezvolta un mecanism specific de garantare a creditelor pentru sectorul economiei sociale, prin care să aibă acces toate tipurile de intreprinderi sociale, inclusiv cele dezvoltate în cadrul ONG-urilor cu preocupări în acest sector. Beneficiarii direcți, vizati prin punerea în practică a acestei măsuri, sunt persoanele din categoria grupurilor defavorizate/vulnerabile care nu vor mai fi asistate social ci vor deveni persoane proactive pe piața muncii, atingându-se unul din obiectivele strategiei privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015 -2020.

Responsabil: Ministerul Mediului de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat (MMACA)

Termen: Trim IV 2019

Masura B4. Modificarea legislatiei de resort si a procedurilor aferente privind depozitarea si casarea bunurilor executate respectiv confiscate de catre autoritatile responsabile, prin punerea la dispoziția intreprinderilor sociale a acestor bunuri la valoarea contabilă reieșită după aplicarea procedurii de lichiefiere a acestora, spre folosință proprie și dezvoltarea de bunuri aducătoare de venit, inclusiv la bugetul de stat.

Motivatie:

În prezent există mai multe categorii de bunuri care ajung, pe diferite motive legale, să fie executate și/sau confiscate. Deși autoritățile de resort fac eforturi de a le lichiefia spre a fi resurse la bugetul de stat, în multe situații nu se atinge acest deziderat, acestea fiind înregistrate și depozitate, rămânând neutilizate la capacitate până la atingerea vârstei de casare. În această situație se regăsesc:

- a) Recuperarea activelor provenite din infracțiuni combinând funcțiile suport pentru organele de urmărire penală și instanțele cu cele de cooperare internațională, de gestionare efectivă a bunurilor indisponibilizate și de reutilizare socială a bunurilor și valorilor confiscate, administrate de Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate. Deși L318/2015 prevede posibilitatea reutilizării sociale a bunurilor indisponibilizate, la art. 30 – art 35, totuși până în prezent nu această prevedere nu are un caracter generalizat.
- b) Prin Codul de procedură fiscală, L207/2015 corelat cu Ordinul 30/2017, prevăd la art 726 – art 886, modalitățile de executare silită rezultate din titluri executorii, cu toate eforturile Agenției Naționale de Administrare Fiscală, de lichiefiere a bunurilor executate silit prin procedurile de licitații succesive, rămân bunuri care sunt inventariate și depozitate, rămânând neutilizate până la atingerea vârstei de casare, cu costurile aferente acestor acțiuni.
- c) Prin Codul Vamal sunt confiscate bunuri, care sunt gestionate de Agenția Națională de Administrare Fiscală în vederea lichiefierii acestora, însă după etape succesive de licitații acestea sunt inventariate și depozitate, rămânând neutilizate până la atingerea vârstei de casare, cu costurile aferente acestor acțiuni.

Se propune modificare acestor acte normative in vederea accelerarii reutilizarii sociale si transferarea cu titlu gratuit spre folosinta intreprinderilor sociale, pentru stimularea dezvoltarii acestui sector si indeplinirea mandatului lor social.

Responsabil: Ministerul Finantelor Publice

Termen: trim IV 2019

C. Masuri fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social.

Masura C1. Modificarea Codului Fiscal prin introducerea la Capitolul TVA, a unui aliniat specific economiei sociale de reducerea TVA de la 19% la 9 % pentru intreprinderile sociale, in vederea stimulării acestui sector similar cu dezvoltarea sectorului turistic/alimentatie publica si a sectorului agricol.

Motivatie:

Tinand cont de misiunea sociala a intreprinderilor sociale si de conceptul de economie sociala, relativ nou pentru Romania, sunt necesare masuri fiscale de stimulare a acestui sector pentru a masura un avant generalizat. Reducerea TVA de la 19% la 9 % pentru intreprinderile sociale, similar cu dezvoltarea sectorului turistic/alimentatie publica si a sectorului agricol, poate fi un asemenea stimulent, tinand cont de caracteristica sociala a acestui domeniu. Avand in vedere beneficiile sociale rezultate prin stimularea economiei sociale, respectiv prin antreprenoriat social, reducerea resurselor la bugetul public prin diminuarea TVA de la 19% la 9%, nu reprezinta un cost, ci o investitie in domeniul social destinat grupurilor defavorizate/ vulnerabile.

Responsabil: Ministerul Finantelor Publice

Termen: Trim IV 2019

Masura C2. Modificarea Legii 219/2015, la art. 8 alin 4 lit b) pentru reducerea procentului de alocare de min 90% din profitul realizat scopului social si rezervei statutare, la 70%.

Motivatie:

In urma analizei impactului produs de antreprenoriatul social incepand cu 2015 (moment in care a fost adoptata legea economiei sociale L219/2015), este necesar a se identifica justa masura de atractivitate a potentialilor antreprenori in a se angaja in initierea si dezvoltarea de intreprinderi sociale. Analizand efortul depus de antreprenorii sociali in reintegrarea pe piata muncii a persoanelor din categoria grupului de persoane defavorizate/vulnerabile, dezvoltarea intreprinderii sociale si penetrarea pe piata de consum, cu produse si servicii si, tanad cont de prevederile L219/2015 art. 8 alin 4 lit b), privind repartizarea profitului la sfarsitul exercitiului financiar anual, se constata ca rezultatul financiar privind profitul cuvenit antreprenorului social este complet neatractiv.

Pentru exemplificare, sa presupunem urmatoarea situatie ancorata in realitate:

Daca o intreprindere sociala inregistreaza, in urma unui exercitiu financiar, o cifra de afaceri de 100.000, euro si presupunand ca antreprenorul social eset foarte eficient realizand un profit de max 20%, acesta ar fi in exemplul nostru in valoare de 20.000, euro. Conform legii 219/2015, 90% din acest profit va fi directionat spre dezvoltare, respectiv suma de 18.000, euro. La dispozitia antreprenorului social raman 2.000 euro profit brut. Acesta va suporta procesul de impozitare respectiv, 10% impozit pe profit, adica profitul net la dispozitia antreprenorului va fi de 1.800, euro. Pentru a avea acces la acesta, va aplica impozitul pe dividende de 5% si, in final, antreprenorul social va putea beneficia de rezultatul muncii sale de un an, in suma de 1.710 euro, care la un curs de aprox 5 lei/euro inseamna 8.550,00 RON, adica aproximativ 4 salarii minime pe economie. Orice persoana cu abilitati antreprenoriale nu se va dedica infiintarii si dezvoltarii unei intreprinderi sociale pentru un asemenea stimulent anual, oricat de altruist si generos ar fi ca structura si comportament.

In consecinta, alaturi de alte masuri stimulative si tanand cont de mandatul social pe care il are de indeplinit un antreprenor social, se propune modificarea Legii 219/2015, la art. 8 alin 4 lit b) pentru reducerea procentului de alocare de min 90% din profitul realizat scopului social si rezervei statutare, la un procent de 70%, ramanand la

dispozitia antreprenorului social un procent de 30%, asigurand astfel o atractivitate sporita celor interesati de acest domeniu.

Responsabil: Ministerul Muncii si Justitiei Sociale, Ministerul Finantelor Publice

Termen: Trim I 2020

Impact estimat: Prin agregarea masurilor cuprinse in Solutia 3, se estimeaza urmatoarele:

1. Cresterea numarului de intreprinderi sociale, respectiv a antreprenoriatului social cu 15%, pana in 2022;
2. Cresterea angajabilitatii persoanelor apartinand grupurilor defavorizate, cu 20% pana in 2022;
3. Economisirea bugetului public alocat asistentei sociale corespondent persoanelor apartinand grupurilor defavorizate care au devenit proactive pe piata muncii;
4. Cresterea veniturilor la bugetul de stat, prin activitatile economice desfasurate de intreprinderile sociale consolidate;
5. Cresterea ponderii sectorului economiei sociale in contextul economiei romanesti;
6. Degrevarea administratiilor publice de implicarea directa si corespondent de costurile aferente destinate asistentei sociale a grupurilor defavorizate, in proportia transferului persoanelor apartinand grupurilor defavorizate spre piata muncii;
7. Valorificarea bunurilor confiscate si depozitate, prin reutilizarea sociala a acestora;
8. Cresterea atractivitatii intru angajare a persoanelor apartinand grupurilor defavorizate, in a deveni proactive pe piata muncii si diminuarea gradului de saracie din Romania.
9. Stimularea antreprenoriatului social in randul grupului de persoane defavorizate mai ales in randul tinerilor, in a intreprinde activitati cu caracter social.

V. Solutia 3, prin masurile sale, raspunde principiilor Small Business Act, destinate antreprenorilor si IMM-urilor si asumate la nivelul UE.

V.1 Extras din prevederile Small Business Act (SBA) (Bruxelles, 26.06.2008 COM (2008) 394 final).

La baza SBA-ului european, se găsește convingerea că realizarea celor mai bune condiții cadru posibile pentru IMM-uri implică în primul rând și înainte de toate **ca importanța antreprenorilor să fie recunoscută de către societate**. Climatul general care domnește într-o societate ar trebui să conducă persoanele spre considerarea cu interes a posibilității creării propriei lor societăți și la **recunoașterea faptului că IMM-urile contribuie în mod substanțial la creșterea ocupării locurilor de muncă și a prosperității economice**. Pentru instaurarea unui mediu propice IMM-urilor, este deci esențial ca percepția rolului antreprenorilor și a asumării de riscuri să se schimbe în UE: *spiritul antreprenorial și dorința de a-și asuma riscuri ar trebuie să fie aplaudate de către responsabilii politici și de către media și încurajate de către administrații*. În mod general, politica dominantă ar trebui să fie aceea care creează condiții favorabile IMM-urilor, bazată pe convingerea că regulile promulgate trebuie să respecte majoritatea celor cărora le sunt aplicate: principiul „Gândeți mai întâi la scară mică”.

Astfel „Small Business Act” vizează ameliorarea abordării strategice generale a spiritului antreprenorial, pentru a fixa în mod ireversibil principiul „Gândeți mai întâi la scară mică” în definiția politicilor, începând cu reglementarea până la serviciul public, și de a promova creșterea IMM-urilor ajutându-le să rezolve ultimele probleme care le împiedică dezvoltarea.

SBA se sprijină pe realizările strategice ale Comisiei și ale statelor membre, creează un nou cadru strategic care integrează instrumentele existente ale politicii întreprinderilor, și se inspiră în mod deosebit din Carta europeană pentru întreprinderile mici și din politica modernă a IMM-urilor. Pentru a pune în aplicare

această agendă strategică ambițioasă, Comisia propune un veritabil parteneriat politic între UE și statele membre, care să respecte principiile de subsidiaritate și de proporționalitate.

Numele simbolic de "Act" dat acestei inițiative subliniază voința politică de a recunoaște rolul fundamental al IMM-urilor în economia UE și de a institui, pentru prima dată, un vast cadru strategic pentru UE și statele sale membre, cu ajutorul următoarelor instrumente:

• un ansamblu de 10 principii menite să ghideze concepția și punerea în aplicare a politicilor atât la nivel UE cât și la nivelul statelor membre. Aceste principii, prezentate în detaliu în capitolul 4, sunt esențiale pentru a conferi o valoare adăugată la nivel comunitar, a plasa IMM-urile pe picior de egalitate și a ameliora cadrul juridic și administrativ pe tot teritoriul UE:

- I. Crearea unui mediu în care antreprenorii și întreprinderile familiale să poată prospera și unde spiritul antreprenorial este recompensat;
  - II. Asigurarea posibilității pentru antreprenorii cinstiți care au dat faliment de a beneficia în mod rapid de o a doua șansă;
  - III. Definirea regulilor după principiul „Gândeți mai întâi la scară mică”.
  - IV. Asigurarea reactivității administrațiilor la nevoile IMM-urilor;
  - V. Adaptarea instrumentelor puterilor publice la nevoile IMM-urilor: Facilitarea participării IMM-urilor la achizițiile publice și exploatarea mai judicioasă a posibilităților oferite IMM-urilor de a beneficia de ajutoare de stat;
  - VI. Facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare și punerea în aplicare a unui cadru juridic și comercial care să favorizeze punctualitatea plăților cu ocazia tranzacțiilor comerciale;
  - VII. Sprijinirea IMM-urilor pentru a beneficia mai mult de oportunitățile oferite de piața unică;
  - VIII. Promovarea ameliorării competențelor în interiorul IMM-urilor și a tuturor formelor de inovație;
  - IX. Ajutarea IMM-urilor să transforme provocările în materie de mediu în oportunități.
  - X. Încurajarea și sprijinirea IMM-urilor pentru a profita de creșterea piețelor.
- **un ansamblu de noi propuneri legislative ghidate după principiul „Gândeți mai întâi la scară mică”** (....)
    - directivă privind coeficientele TVA reduseAceastă directivă, care urmează să fie propusă în curând, va oferi statelor membre posibilitatea de a opta pentru aplicarea unor coeficiente de TVA reduse, în primul rând pentru serviciile furnizate pe plan local, care sunt mai ales oferite de către IMM-uri.
  - **un ansamblu de noi măsuri strategice care vor pune în aplicare aceste 10 principii conform nevoilor IMM-urilor atât la nivel comunitar, cât și la nivelul statelor membre.**”(extras din Small Business Act – Bruxelles, 26.06.2008 COM (2008) 394 final)

V.2. Caracteristici, criteriile ale întreprinderilor sociale, asimilabile sectorului IMM.

Întreprinderile sociale sunt cele care:¹

- a. Angajează persoane vulnerabile în scopul reinsertiei sociale. Domeniul lor de activitate poate fi, practic, oricare iar perspectiva din care sunt privite este cea a reinsertiei pe piața muncii;

---

¹ Fundatia Alaturi de Voi Romania - Politici, Practici si Tendinte in Economia Sociala in Romania si Uniunea Europeana in ansamblu – pag.05 - 06

- b. Profitul reinvestit este directionat in totalitate in activitati cu caracter social. Domeniul de activitate al acestora poate fi oricare, insa este legat intrinsec de generare de resurse pentru sustinerea unui scop social
- c. Intreprinderi care presteaza activitati sociale identificate ca nevoi intr-o comunitate si care altfel nu ar putea fi satisfacute. In acest caz domeniul de activitate este si trebuie limitat la nevoile corect identificate si prioritizate ale comunitatii si, din aceasta perspectiva, activitatea acestor intreprinderi trebuie sa fie coordonata si sustinuta de autoritatile din acele comunitati.
- d. Orice combinatie intre cele 3 cazuri descrise anterior. Aceasta ultima categorie largeste la randul ei, cadrul in care se poate afirma economia sociala si ajuta procesul de identificare a sinergiilor si maximizare a impactului.

Criteriile economice si sociale care definesc economia sociala propuse de Reteaua European de Cercetare in domeniul economiei sociale (EMES):

Criteriile economice:

1. *O activitate continua de productie de bunuri sau furnizare de servicii.*
Intreprinderile sociale, spre deosebire, poate de organizatiile non – profit traditionale, sunt implicate in a produce ceva, fie ca e vorba de produse, fie de servicii si aceasta este ratiunea lor de a exista, precum si vehicolul lor pentru sustenabilitate.
2. *Un mare grad de autonomie.*
Intreprinderile sociale sunt create si guvernate ca initiative private. Ele nu sunt sub controlul autoritatilor publice, desi pot fi beneficiarele unor facilitati acordate de acestea.
3. *Un nivel semnificativ de risc economic.*
Cei care infiinteaza aceste intreprinderi isi asuma riscurile si existenta lor depinde de capacitatea membrilor/initiatorilor de a asigura resursele necesare functionarii lor.
4. *Un nivel de munca platita.*
Ele necesita un anumit nivel de munca platita, la care se poate adauga, ca si la restul organizatiilor non – profit traditionale, munca voluntara sau neremunerata.

Criterii sociale:

1. *Un scop explicit in beneficiul social al comunitatii.* Intreprinderile sociale trebuie sa serveasca un grup sau o comunitate, din perspectiva sociala si sa promoveze abordarea sociala.
2. *O initiativa lansata de un grup de indivizi.*
Intreprinderile sociale sunt rezultatul unor procese colective, care implica oameni apartinand unei comunitati sau a unui grup, cu nevoi si scopuri bine definite.
3. *Puterea de decizie in Intreprinderi Sociale nu este legata sau bazata pe nivelul capitalului investit.*
Aceasta inseamna ca voturile sau modalitatea de decizie asupra activitatii nu sunt legate de cate actiuni sau parti sociale are fiecare din membri, in capitalul acelei intreprinderi.
4. *Un mod participativ de conducere, care implica atat furnizorii de servicii si produse cat si beneficiarii acestora.*
5. *Distributia limitata sau nedistribuirea profitului.*
Profitul generat este, in general reinvestit in dezvoltare sau in alte actiuni sociale si rareori distribuit, si atunci intr-o mica masura, pentru a se evita abordarea clasica de maximizare a profitului, caracteristica sectorului economic de piata.

V.3. Masurile, cuprinse in Solutia 3, raspund principiilor asumate in Small Business Act.

Sectiune/masuri	Principiile SBA
A. Masuri non fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social (respectiv A.1, A.2, A.3)	I. Crearea unui mediu în care antreprenorii și întreprinderile familiale să poată prospera și unde spiritul antreprenorial este recompensat;
	III. Definirea regulilor după principiul „Gândiți mai întâi la scară mică”.
	IV. Asigurarea reactivității administrațiilor la nevoile IMM-urilor;
	V. Adaptarea instrumentelor puterilor publice la nevoile IMM-urilor: Facilitarea participării IMM-urilor la achizițiile publice și exploatarea judicioasă a posibilităților oferite IMM-urilor de a beneficia de ajutoare de stat;
	VI. Facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare și punerea în aplicare a unui cadru juridic și comercial care să favorizeze punctualitatea plăților cu ocazia tranzacțiilor comerciale;
	VII. Sprijinirea IMM-urilor pentru a beneficia mai mult de oportunitățile oferite de piața unică;
	B. Masuri de finantare pentru stimularea antreprenoriatului social (respectiv B.1, B.2, B.3, B.4, B.5)
III. Definirea regulilor după principiul „Gândiți mai întâi la scară mică”.	
IV. Asigurarea reactivității administrațiilor la nevoile IMM-urilor;	
V. Adaptarea instrumentelor puterilor publice la nevoile IMM-urilor: Facilitarea participării IMM-urilor la achizițiile publice și exploatarea judicioasă a posibilităților oferite IMM-urilor de a beneficia de ajutoare de stat;	
VI. Facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare și punerea în aplicarea unui cadru juridic și comercial care să favorizeze punctualitatea plăților cu ocazia tranzacțiilor comerciale;	
VII. Sprijinirea IMM-urilor pentru a beneficia mai mult de oportunitățile oferite de piața unică;	
C. Masuri fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social (respectiv C.1., C.2.)	
	III. Definirea regulilor după principiul „Gândiți mai întâi la scară mică”. (....) - directivă privind coeficientele TVA reduse
	IV. Asigurarea reactivității administrațiilor la nevoile IMM-urilor;

VI. Acte normative ce trebuiesc elaborate/modificate/revizuite si planificarea in timp.

Masura	Act normativ	Responsabil	Termen
A. Masuri non fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social			

Masura A1.	L98/2016 privind achizitiile publice	MACA & MMJS	TRIM IV 2019
Masura A2.	Program nou de instruire/procedura	MMJS	TRIM II 2020
Masura A3	Caiet de sarcini / achizitii publice IT	MMJS	TRIM II 2020
B. Masuri de finantare pentru stimularea antreprenoriatului social			
Masura B1.	OUG 60/2017	MMJS	TRIM III 2019
Masura B2.	Procedura noua de finantare, alocare buget	MACA	TRIM I 2020
Masura B3.	Procedura noua de garantare, alocare buget	MACA	TRIM IV 2019
Masura B4.	Procedura noua (Cod de procedura fiscala 2015, L318/2015, Codul Vamal)	MFP	
C. Masuri fiscale pentru stimularea antreprenoriatului social			
Masura C1.	L227/2015 actualizat 2019 (Codul fiscal)	MFP	TRIM IV 2019
Masura C2.	L219/2015	MMJS, MFP	TRIM I 2020

VII. NOTE BIBLIOGRAFICE

- Comunicarea Comisiei Europene, Initiativa pentru antreprenoriatul social, COM/2011/0682 final din 25/10/2011;
- Initiativa pentru antreprenoriatul social (SBI). Construirea unui ecosistem pentru promovarea intreprinderilor sociale, in cadrul economiei si al inovarii sociale” (COM (2011) 652 final);
- Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 26 feb.2014 privind achizitiile publice, Titlul III - Regimuri speciale de achizitii - Capitolul 1 - servicii sociale si alte servicii specifice;
- Small Business Act – Bruxelles, 26.06.2008 COM (2008) 394 final
- Consiliul Economic si Social European – Economia Sociala in Uniunea Europeana – studiu/raport
- Programul de Guvernare al Romaniei 2018 -2020;
- Ministerul Mediului de Afaceri, Comert si Antreprenoriat - Strategia Guvernamentala pentru dezvoltarea sectorului intreprinderilor mici si mijlocii si imbunatatirea mediului de afaceri din Romania – Orizont 2020;
- Academia Romana - analiza ex ante IMM - 2018 - Sipoca5-R1.1;
- Banca Mondiala - Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România - 2016
- Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Personelor Varstnice - Strategia nationala privind incluziunea sociala si reducerea saraciei 2015-2020;
- Institutul de Economie Sociala – Antreprenoriatul social – 2011
- Fundatia “Alaturi de Voi” – Politici, practici, tendinte privind economia sociala la nivelul UE si Romania – raport de cercetare - 2011;
- L219/2015 – Legea Economiei Sociale;
- L448/2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, respectiv OG 60/2017
- L98/2016 – legea achizitiilor publice;
- L318/2015 – privind reutilizarea sociala a bunurilor indisponibilizate;
- Codul de procedura fiscala, L207/2015 corelat cu Ordinul 30/2017;
- Codul Fiscal - L227/2015 actualizat 2019;
- Codul Vamal;
- Alte acte normative;
- Articole, studii, rapoarte in domeniu, postate electronic.